

Εαλλον ήμας και τὰ περὶ ήμας, ὅπερ μόνον αἱ
κατιουσται τῶν σιγάρων ήμῶν ἀκρι διέχυνον
ἀμυδρούς την και ἀρίστον φῶς. Αὔφονης δὲ Σινταγ-
ματάρχης ήττερη τῆς ἔδρας του και ἐφώνητε
βραγχαδῶς: «Φῶς! κράξατε νὰ φέρουν φῶς, τὸ
σκότως του δωματίου τούτου μέθανατένει.»

Ἐκπλαγεῖς οὐκ ὄλιγον ἔνεκα τῶν φωνῶν τούτων, ἡγέρθην καὶ ἐιπορτάντων κώδωνας· ὁ ὑπηρέτης

« Ήρει τίνων διμιλεῖτε; ήρώτησεν ἀτενίτας με, ώ; εἰ ήθιλε νὰ μαντεύῃ τὶ ἐφόρονυ. «Ἐννοῶ, ἀπήντησα, τὰς ὑπὸ ασθενοῦς φρυταπίας παραγομένας εικόνες, αἴτινες πράγματι δὲν ὑπάρχουσιν » Ο Σινταγματάρχης ἐφάνη σκεπτόμενος ἐπὶ τινὰς στιγμὰς, εἶτα θειός τὴν χειρα ἐπὶ τῆς

«Τὸ δούλοιο γῶ, ἔξεπλάγην πωλὺ, ἀπήντησα.»
Καὶ ἐπιθυμεῖτε βεβαίως νὰ μάθητε τὴν αἰ-
τίαν τοῦ λόγου τούτου. Μέχρι τότε οὐδὲν
τρέπεται; καὶ εἰλίκα; ὅλιγον πρὸς έμέ, μοὶ εἰπε.

«Φχντάσθητε, κύριε Βαλφούρ, ὅτι ἀνθρωπός, τις
εἰδίκειος λόγος, οὐδὲν τίποτε θέλει να πάρει.

πιαν. Σάς τὴν λέγω, λοιπόν, Κύριε Βαλφουρί, η αιτία ἡνὸς φόβους.

«Φέρως: φοβήσθης: πάνωταν καὶ οὐτένια

πλήρης θαυμασμοῦ τὸν Συνταγματάρχην, ὅτις
θροσπεκτίζεται ως μεδιάτης καὶ ἐπλήρωσεν οἵνου
τὸ ποτήριόν του· καὶ ἦν στιγμὴν δύως ἔξετενε
τὴν γείρα διὰ νὺν λάβῃ τὴν φάλην, παρετήρησα
ὅτι ἔτρεμε καὶ ἡ ἔκφρασις τοῦ προσώπου του ἐξ-
εὐλόγων φέρει.

« Είναι δειλία, έπανέλαβε, νά όμολογη τις τὸν φόρον του ἀλλὰ πιστεύσατέ μοι. Φύλτατε, ἐγώ δὲν φοβούμαι τους; ζῶντας, φοβούμαι τὸν θίνατον.»

Νοήσεις, καθ' ὁ ιατρὸς, διτὶ ὁ Συνταγματάρχης ἐπεισῆς, τῷ εἶπον. «Πάρσετε, κύριε Tregarthen· καὶ ἔγώ αὐτὸς προτείλαθην ποτὲ ὑπὲ τουαύτης νευρικῆς νόσου.»

Τὸν ἡτένισα, καὶ τὸ βλέμμα μου φαίνεται προέδωκε τοὺς συλλογισμούς μου, διότι ὁ Συνταγματάρχης μειδῶν πειρίζως προτείνεις. «Νέ ἐκλαυθάνετε ώς φρενοβλαβῆς, καὶ τὸ εἰοίσκο-

Ο Συνταγματάρχης ἐφίλη τὸ κατ' ἀρχὰς μειδῶν περιλύπως, εἰτα, καλύψκ; τὸ πρόσωπον μὲ τὰς γειράς, ἔκλασις. Φίλττατε, Συνταγματάρχα, τῷ εἶπον, ἀρχίζων ἀνησυχῶ, εἰσὶς ἀσθενής, καὶ ἡγέρθη διὰ νῦν τὸν βοσθῆσα. « Παρακαλῶ μὴ ἀνησυχεῖτε, ὑπέλαθεν, ἐμποδίζω με διὰ τῆς γειρᾶς· εἴναι ἀδυνατία, ἥτις ἐντὸς ὅλιγου παρέξ- πολὺ εὐλογον· σᾶς διαβεβιώ ὅμως, δτι εἰμικότοσον ὑγιής τὸν νοῦν, δτον καὶ ὑμεῖς ὁ ἔλιος· Ἀγνοῶ τίνος· ἔνειλαν τὴν γατανά ὅμιλω περὶ τους οὔτων ἀντικειμένων κτπόδε· ἐν τούτοις, δτι εὐκαιρε στῆτθε νὰ μὲ ἀκούσητε, Κύριε Βαλφούρ, Θα Σα; διηγηθῶ παράδοξον καὶ τρομεράν ιστορίαν τὴν ιστορίαν μου. »

‘Ο Συνταχματάρχης ἐπρόσθε τὰς τελευταῖς ταύτας λέξις μετά τινος φύκης, καὶ πρὸς τιγμὴν ἔρανη ὡν ὅλος θύμα ἐπιβρόθη; τινος μὲν

Συμφώνως πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν του ἐκάθητα πάλιν, ἀλλὰ δὲν ἡδυνάμην νὰ κρύψω τὴν ταρχήν μου, βλέπων αὐτὸν ἐν καταστάσει λειποθυμίας δυσίᾳ. Αἱ χεῖρες καὶ οἱ πόδες; του ἔτρεμον, τὸ μετωπόν του ἐκαλύψθη ὑπὸ θρόμβων ἰδρωτοῦ. «Παρῆλθε, μοὶ εἶπεν ἐπὶ τέλους· ὁ Ἱριάδος εἶναι στηρῶντος. «Ο Θάνατος, ἐξηκολούθητε, παρό» ἐμοὶ δῆλη τὴν ἡμέραν σῆμερον ὁ Θάνατος εἶναι καὶ τὴν στιγμὴν ταΐτη άκουμη παρό» ἐμοί.

«Δὲν Σᾶς ἐννοῶ ὑπέλαθον, ἐνῷ αὐτὸς ἔφερε πολλάκις τὴν τρέμουσαν χεῖρά του πρὸς τὸ ύγρο μέτωπον.

ΙΑΙΣΣΟΣ

Ἐκλαβὸν δ' αὐτὸν ὁ; μονομαχὴ ἐνόπισα ὅτι τὸ
μέσον πρὸς ἀπαλλαγὴν ἦν νὰ τὸν ἀκούσω
ἀπαθῶς διηγοῦμενον τὶς φαντασιοπληξίας του,
ὅθεν προσέθηκε.

« Ἡ ἱστορία Σας, Συνταγματάρχα, μοι ἐνδικφέρει πολὺ, καθ ὅσον μάλιστα ἡ συμπάθεια φίλου ἐνεργεῖ πολλάκις προϋπτικῶς. »

Ο Συνταγματάρχης ἔμως δὲν απεκρίθη τὰ χείλη του ἐκινοῦντο ἐφ' οἷς λεπτὰ χωρὶς νὰ συναρθρώνουσι λέξεις.

«Ἔχετε δίκαιον, εἶπεν ἐπὶ τέλους τὸ μυστικόν μου μὲ βραβύνει· τὸ τέλος μου δὲ, ὡς προαισθάνομαι, δὲν εἶναι μηχράν, καὶ δὲν θέλω ν' ἀποθάνω χωρὶς νὰ τὸ ἀναπονήσω εἰς τινα.»

Η περιεργεία μου την αμέτριας πλακακούλης των άσθενή (διάτι τοιούτων τὸν ὑπέλειπον), νὰ ἐπιστευθῇ εἰς ἔμεινον οὗτος δὲ ἔξαγαγών τὸ ὄρολογόν του, τὸ ἔθικεν ἐπὶ τῆς τραπέζης, καὶ εἶπεν γύνει ἰδρῶτας», ἀπεφαίνετο ὁ Ρόβεσπιέρος «οὐδέποτε θὰ φάσῃ τὸν Βαρνάβαν, ὃ ὀποιοςδέν ἔχει μὲν μεγάλας ἀξιώσεις, ἀλλὰ μεῖζον ψέψιαν». Αἱ πτυχαὶ αὗται καὶ εὑτελεῖς ἀδικίαι

“Ενδέκα ώρι. Ακριόως το μεσημεριτίου, ότε
θὰ παρέλθῃ ἡ παρασκευή, θὰ πρέλθῃ και ἡ
ἐπιθυμία τῆς ἀνακοινώσεως τοῦ μαστικοῦ μου,
ἔως οὗ ἡ ἄλλη παρασκευή φέρει πάλιν πρὸ τῶν
ἡμερισσον τὸν Μιραβέω και κατέλιθον ἐν μέσῳ
τῆς ισχύος του και τῶν θριάμβων. Εὔτελει
κριτικοὶ σπουδαῖον ἀνδρός! Έάν οι μισοῦντες

δρθκλμῶν μου τὴν σκιάν τοῦ θυνάτου. Μή
ἀνησυχεῖτε δι' ἐμὲ, Κύριε Βα)φοῦ· ἐί τῆς
φυσιογνωμίκς Σας φαίνεσθε νέος ἀποφριστή
κός; καὶ τολμαρός; Ἐντὸς μιᾶς ὥρας, ἡ καὶ
ὅλιγον προτήτερον, θέλετε μὲν ίδει πίπτοντα ώ;
κεραυνόπληκτον ἀπὸ τῆς ἔδρας; μου· μὴ φοβηθῆτε·
λάβετε τὸ φιαλίδιον τοῦτο, θεσατέτο πρὸ τῆς
φίνος μου, καὶ ἐν ἀκαρέι θέλω ἀναλάβει τὰς
αισθήσεις μου.»

Θαυμάζων ὑπεργέθην ὅτι θὰ ἐπιληρώσω τὸ παραγγελίαν του· ἐκείνος δὲ στενάζας βρέθεται διηγούμενος ως ἔξτης.

MIPABO

rno

ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΟΥΓΩ

(Συγένεια: — "Ιδε Φυλλά, ΙΩ".)

Ο Ριζαρόλ ἔλεγεν, «ὁ Μιραζώ εἶναι μᾶλλον συγγραφεὺς, ὁ Βαρνάβας μᾶλλον ῥήτωρ». — «Προτιμώ τὸν Βαρνάβαν, ὅχι τὸν Μιραζών»· ἔλεγεν ὁ Πολλετίσι. «Η ἀξιομνημόνευτος συνέδεσμος — τὰ 13».

Οι δύο ἄνδρες Βαρνάβας καὶ Μιρανὼ εἰ-

σκοντο εἰς ὅλως ἀντίθετον θέσιν. Ἐν τῇ Συνελεύσει ὁ Βαρνάβας ἐγειρόμενος ν' ἀγορεύσῃ ὑπεδέχετο μετὰ μειδιαμάτων, ὁ Μιραβὼν δὲ ὑπὸ τρικυμιώδους θορύβου. Ὁ Βαρνάβας ιδίως εἶχε στιγματῶν θρίξιμον ἐνὸς τετάρτου, τὴν δεξαν ἐν ταῖς ἔφημερίσι, ἀπάντων τὰ γειροκροτήματα καὶ ίδιως τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς. Ὁ Μιραβὼν εἶχε τὴν πάλην καὶ τὴν τρικυμίαν. Ὁ Βαρνάβας ἦτο εὐειδῆς νέος καὶ εὐήγορος, ὁ Μιραβὼν δὲ, ὡς εὐφυῶς ἐλεγεν ὁ Ριζερόλ, ἦτο τερατώδης φιλάρηρος. Ὁ Βαρνάβας ἦτο ἐξ ἑκείνων, οἵτινες ἀνὰ πάσαν πρωῖταν ἐξετάζουσι τὸ ἀκροατήριον αὐτῶν, ψάγουσι τὸν σφυρηλὸν τοῦ κοινοῦ, καὶ οὐδέποτ' ἀποτολμοῦσιν ν' ἀγορεύσωσιν, ἀν δὲν ὅσι βέβαιοι ὅτι θά γειροκροτηθῶσιν, ἐξ ἑκείνων, οἵτινες ἀσπάζονται ταπεινῶς τὴν πτέρων τῆς σήμερον, οὐδέποτε δὲ τῆς αὔριον, φοβούμενοι μὴ ῥύμοκινδυνεύσωσι, οἵτινες ἐκφωνῶσιν ἐπιτετηδευμένους λόγους, καλῶς ἰσοπεδωμένους, λείους, εὔρους, ἐφ' ὧν περιάγουσι μικλακῶς ὅλας τὰς κοινὰς ίδεας τῆς ἐποχῆς των. Φοβούμενοι δὲ μὴ αἱ σκέψεις των δὲν εἰναι βεβαπτισμέναι κατά τι ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ τοῦ κόσμου, ἀναρτῶσιν ἀδικάπως τὴν κρίσιν των εἰς τὰς ἀγυίας, ὡς θερμόμετρον εἰς τὸ παρθένον των. Τούναντίον, ὁ Μιραβὼν ἦτο ὁ ἀνθρωπὸς τῶν νέων ίδεων, τοῦ αἰρινδίου φωτὸς, τῆς ἐπικινδύνου ἐκράτεσσες, δρυμητικὸς, ἀκαλλώπιστος, πάντοτε καὶ ἀπανταχοῦ ἀπροσδόκητος, προσελητικὸς, δητικὸς, ἀνατρεπτικὸς, ὑπάκουος δὲ μόνον εἰς ἑκτόν. Ἐπειθεὶς τὴν ἐπιτυχίαν, ἀλλ' ὡς δευτερεύον τι, ἡγάπα μικλού, ἐπὶ τοῦ βημάτου ὅν, τὰς ἐπιδοκιμασίας τῶν παθῶν τῆς καρδίας του ἢ τὰς τοῦ λαοῦ. Θορυβώδης, τεταρκυμένος, δρυμητικός, βαθὺς, σπανιώς εὐκρινής, οὐδέποτε δικαστικός, ἐκύλις φίρδην μίγδην ἐν τῷ ἀσηρῷ αὐτοῦ ἀπάσις τὰς ίδεας τοῦ καιροῦ ἑκείνου, ὡς ἐπὶ τῷ πλείστον τραχυτέρας τῶν ίδικῶν του. Ἡ εὐγλωττία τοῦ Βαρνάβα πρὸς τὴν τοῦ Μιραβὼν ὄμοιαζε πρὸς μεγάλην ὄδὸν παραπλεύρως ἔχουσαν ῥέοντα γείμαρρον.

Νῦν, ὅτε τὸ ὄνομα τοῦ Μιραβὼν κατέστη τόσον μέγια καὶ τόσον προσφιλέσι, ἀμυδράν τινας ίδειν δυνάμεθα νὰ συλλάβωμεν περὶ τοῦ κακοῦ πρόπου μεθ' οὐ ἐρέοντο πρὸς αὐτὸν οἱ συνάδελφοί του καὶ οἱ σύγγραφοι. Ὁ Γονιλερούη ἔκραξε, τοῦ Μιραβὼν ἀγορεύοντος. «Ὁ Μιραβὼν εἶναι κα-

κοῦργος δολοφόνος», ὁ Αμελὺν καὶ Λοτρέκ¹⁾ «αὐτὸς ὁ Μιραβὼν εἶναι ἀχρείστατος». ὁ Φουκόλητ καὶ ὁ Βεριὲ δακτυλοδεικοῦντες αὐτὸν ἐλεγον. «Κύριος Μιραβὼν, μᾶς ὑβρίζετε». «Οταν τὸ μίσος ἀπεσύρετο, παρουσιάζετο ἡ καταρρήνησις» «ὁ μικρὸς αὐτὸς Μιραβὼν», ἐλεγεν ὁ Καστελλανέτ ἀπὸ τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς: «εἶναι μωρὸς», ἐλεγεν ὁ Λαπούλ ἀπὸ τῆς δεξιοτερᾶς. Μετὰ τὴν ἀγόρευσιν του δὲ ὁ Ροβεσπιέρης ὑπετονθόρυζε «Δέν ἔχει οὐδεμίαν ἀξίαν».

Ἐστιν ὅτε τὸ μίσος τόσου μεγάλου μέρους τοῦ ἀκροατηρίου του κατέλιπεν ἔγην εἰς τὴν εὐγλωττίαν του, π. γ. ἐν μέσῳ τῆς περιφρήσου ἀγορεύσεως του ἐπὶ τῆς ἀντιβασιλείας, ἐξέπεσσον τῶν ὑπερόπτων αὐτοῦ γειλέων οἱ ἐξηῆς λόγοι, λόγοι μελαγχολικοί, ἀπλοί, ἀποφασιστικοί καὶ ὑψηλοί, τοὺς ὅποιους πᾶς ἐν ὅμοιᾳ περιπτώσει ὀργίζεις νὰ μελετήσῃ: «Ἐνῷ ηγέρευον ἐκφράζων τὰς πρώτας ίδεας μου περὶ τῆς ἀντιβασιλείας, πάνουσα φωνάς, μετά θελητικῆς τινος ἀμφιολίας, τὴν ὄποιαν πρὸ πολλοῦ ἡμέρως φέρω» «εἶναι παράλογον αὐτό! μωρόν! δὲν δύναται νὰ προταθῇ. Πρέπει διμως νὰ σκεψθῶμεν». Ομίλει οὐτως τὴν 25 Μαρτίου 1791. «Ἐπτὰ ἡμέρας, πρὸ τῆς τελευτῆς του.

Ἐκτὸς τῆς Συνελεύσεως ὁ τύπος κατέσχειν αὐτὸν μετ' ἀκτανοήτου μανίκας. Οι λίθελλοι βρυχηθόν ἔπιπτον κατ' αὐτοῦ. Καὶ αἱ ἀκροί δὲ φρτίαι παρομοίων ἐφέροντο. Τὸ ὄνομα Μιραβὼν μετὰ τοῦ αὐτοῦ τάνου ἐπροφέρετο καὶ εἰς τὸν στρατῶνα τῶν χωροφυλάκων καὶ εἰς τὸν σύλλογον τῶν Κορδελιέρων. Ὁ Κ. Σαμψονέτος ἐλεγεν «αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ ψυγή γέμει ἀπὸ τῶν οὐλῶν τῆς ἐφοργής ὡς καὶ τὸ πρόσωπόν του». Ὁ Αλμπέσκις ἐπρότεινε ν' ἀπαγέῃ ὑπὸ 20 ιππέων καὶ ῥά όδηγηθῇ εἰς τὰς φυλακάς· ὁ Μαράτης ἔγραψε: «Συμπολεῖται, ἀνεγέρατε 800 ἀγγόνας καὶ κορυμάτατε δύλα ταῦτα τὰ τέρατα, ἐπὶ κεραλῆς δ' αὐτῶν τὸν ἄτιμον Ρικέτην Μιραβὼν, τὸν πρεσβύτερον».

Ο Μιραβὼν διμως ἀντέστη, τῆς Συνελεύσεως θελούσης νὰ καταδιώξῃ τὸν Μαράτη.

Οὕτω μέχρι τῆς πρώτης Απριλίου ὁ Μιραβὼν ἦτο ἀγρείος¹⁾, μωρὸς²⁾, πανούργος καὶ δολοφόνος³⁾, μανιάδης, ῥήτωρ δευτεροχρόνων⁴⁾, τάξεως,

1) M. M. d'Ambly et de Lautrec.

2) M. Lapoule.

3) M. de Guillermy.

αἱ δικηδολαὶ καὶ αἱ ἀποδοκιμασίαι καὶ αἱ ὕβρεις ἐξέλειπον. Οι ἔχθροι αὐτοῦ μάτην ἐνήργουν, μάτην ὡμίλουν, μάτην κατ' αὐτοῦ ἐπετίθεντο. Η πρώτη τοῦ στόματος αὐτοῦ πνοὴ κατεκρήμνιζεν ὅλους αὐτῶν τοὺς σωρούς. Οπόταν ὁ ἀνθρωπὸς αὐτὸς ἐποιεὶ χρήσιν τῆς μεγαλοφύτης του, εἶχε τὸ πρόσωπον ὑπέρλαμπρον καὶ τὸ πᾶν πρὸ αὐτοῦ ἐξηράντετο.

Ο Μιραβὼν, κατὰ τὸ 1791, καὶ ἐμισεῖτο πολὺ καὶ ἡγαπᾶτο ἐνταῦτῷ· ἡ μεγαλοφύτα ἐμισεῖτο ὑπὸ τῆς ἀγγινοίας, ἀνὴρ ἡγαπώμενος ὑπὸ τοῦ λαοῦ. Η ὑπαρξίας αὐτοῦ ἦτο περιφανής καὶ ἐπιθυμητή· διέθετε κατὰ βούλησιν τὰς ψυχὰς ἀπάσας, κινούσας τότε πρὸ τοῦ μέλλον διὰ μαγικῶν λόγων καὶ διὰ τινος μυστηριώδους ἀληγομικῆς μετεποίει εἰς ίδεας, εἰς συστήματα, εἰς ἐπιθυμίας ἐλλόγους, εἰς ἀκριβῆ σχέδια βελτιώσεων καὶ ἀναμορφώσεων, τὰς συγκεχυμένας φοράς τοῦ λαοῦ· ἐτρέφει τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης διὸ δὲν ίδων τῶν ίδεων, ἀς ἡ εὐρεῖα αὐτοῦ νόησις ἐνέσπειρεν εἰς τὰ πλήθη. Ανευ ἀναπείλας, διὰ τῶν βραχιόνων ἐπληττεν, ἐμαστήγου ἐπὶ της τραπέζης τοῦ βήματος, ὡς σίτον εἰς τὸν ἀνεμόν, καὶ τὰ πρόσωπα καὶ τὰ πρόγραμμα τοῦ αἰώνος του διπάς διαχωρίση τὸ ἄχυρον, δὲ δημοκρατίας ἐμελλεις νὰ καταναλώσῃ, τοῦ σπόρου, δὲν ἡ ἐπανάστασις ἐμελλεις νὰ γονιμοποιήσῃ. Παρεῖχεν ἀφορμάς ἀγρυπνίας εἰς τὸν Λουδοβίκον ΙΣΓ'. καὶ εἰς τὸν Ροβεσπιέρον, τῷ μὲν, διότι προσέβαλλε τὸν θρόνον, τῷ δὲ, διότι ἡθελε προσέβαλλε τὴν λαμψητόμον. Ἡτο ἀνὴρ δοτις καθ' ἐκάστην πρωτανεὶς ἐγειρόμενος ἡδύνατο νὰ λέγῃ: «τί νὰ καταστρέψω σήμερον διὰ τοῦ λόγου;» Ής ὁ πάπας ἦγε τὰ πνεύματα, ὡς Θεὸς ἦγε τὰ γεγονότα.

Ἀπέθανεν ἐγκαίρως. Τψηλὴ κεφαλὴ, τὴν ὁποίαν τὸ 91 ἐστεψε, τὸ δ' 93 ἡθελεν ἀποκόψει.

Δ'.

Παρακολουθοῦντες βῆμα πρὸς βῆμα τὸν βίον τοῦ Μιραβὼν ἀπὸ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ μέχρι τοῦ θανάτου, ἀπὸ τῆς ταπεινῆς κολυμβήθρας τοῦ Μπινιόν (Bignon) μέχρι τοῦ Πανθέου, βλέπομεν διτι, ὡς πάντες οἱ ὄμοιας αὐτῷ κράτεσσας καὶ μέτρου ἀνθρωποι, εἶχε προορισμόν τινα ἐν τῷ κόσμῳ.

Τοιοῦτον τέκνον ἐμελλειν ἀναγκαίως νὰ γίνη μέγας ἀνὴρ.

4) Ειημερίδες καὶ σύνταξη τοῦ κακοῦ ἐκείνου.

5) Target.

6) Dupont.

7) Rivarol.

8) Pelletier.

·Ως ἐκ τῆς ὑπερμεγέθους αὐτοῦ κεφαλῆς, ή μήτηρ αὐτοῦ ἐκινδύνευσε κατὰ τὸν τοκετόν· οὕτως καὶ ἡ παλαιὰ γαλλικὴ μόναρχία, ή ἔτερα αὐτοῦ μήτηρ, ὅπότε ἐγέννησε τὴν φήμην του μικροῦ δεῖν ν' ἀποθάνη.

Τὴν ἡλικίαν πενταετοῦς ὄντος, ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ Ποαστών, εἶπε ποτε πρὸς αὐτὸν νὰ γράψῃ δι, τι θελεν ἐπέλθει εἰς τὴν κεφαλήν του. ·Ως ἀναφέρει ὁ πατέρος του, ἔγραψε τὰ ἔξης πρὸς ἀυτόν.

«Κύριε Μιραβέ (Mousieur moi), σὲ παρακαλῶ νὰ προσέχῃς πολὺ εἰς τὸν χαρακτῆρα τῆς γραφῆς σου, νὰ μὴ μελετᾶς τὸ ὑπόδειγμα, νὰ προσέχῃς εἰς δι, τι πράττουν, νὰ ὑπακούῃς εἰς τὸν πατέρα σου, εἰς τὸν διδάσκαλόν σου, εἰς τὴν μητέρα σου, νὰ μὴ ἀντιλέγῃς εἰς αὐτούς. Μὴ μεταχειρίζοσαι πανουργίας, τιμὴν πρὸ πάντων νὰ δεικνύῃς. Μὴ προσβάλλῃς κανένα, ἐκτὸς ἀν σὲ προσβάλῃ. Τηρερασπίζον τὴν πατρίδα σου. Μὴ φέρεσαι κακῶς πρὸς τοὺς ὑπηρέτας σου, μὴ συνοικειοῦσαι μετ' αὐτῶν. Κρύπτε τὰς ἐλλείψεις τοῦ πλησίου σου, διότι τοῦτο δύναται νὰ συμβῇ καὶ πρὸς σὲ αὐτόν.»

Ἐνδεκαετοῦς ὄντος, ίδοι τί ἔγραψε περὶ αὐτοῦ εἰς τὸν ἀρχοντικὸν δικαστικὸν Μιραβέ, ὁ δούκ Νικερούν ἐν ἐπιστολῇ χρονολογούμενῃ 11 Τερέου 1760 ἐν Σαλιντ-Μόρ. «Προχθές ἔτυχε τοῦ βραβείου, ὃ παρ' ἐμοὶ λαμβάνουσιν οἱ ἐπιτυγχάνοντες εἰς τὸ ἀγώνισμα τοῦ δρόμου. Τὸ βραβεῖον ἦτο εἰς πῖλος ἀμέσως στρέφεται καὶ λέγει πρὸς ἕτερον παῖδα φέροντα σκούφιαν, ἐκβάλλων ἐν ταύτῳ τὸν πῖλον του· λάβε τοι, δὲν ἔχω δύο κεφαλάς. Ο νέος οὗτος μοι ἐφάνη τότε ἀρχων τοῦ κόσμου· θεῖον τι δικάπερασεν αἰφνίδιως τὴν στάσιν του· ἐμελέτησα ἐπὶ τοῦ γεγονότος τούτου, ἐκλαυσα, καὶ ἡ μελέτη αὕτη δι' ἐμὲ δὲν ὑπῆρξεν ἀνωφελής.»

Δωδεκαετοῦς ὄντος, ὁ πατέρος του ἔλεγε· «Εἶναι ὑψηλόφρων καρδία ὑπὸ τὸ ἐνδύματα νηπίου· ἔχει ἐμφυτὸν ὑπερηφάνειαν, ὅμως εὐγενῆ πρὸ πάντων. Μοι φάνεται ἔμβρυον κομπαστικὸν, παράφρον, τὸ ὄποιον θέλει νὰ καταπίῃ τὸν κόσμον ἀπαντα πρὸν γένη 12 ἔτῶν».

Δεκαεξαέτης εἶχε τόσον τολμηρὸν καὶ ὑπερόφρονα παρρησίαν, ὥστε δταν ὁ πρίγκηπ Κοντύ, ἀποτελόμενος αὐτῷ εἶπε· «τι θὰ κάμης ἀν σοὶ δώσω ῥάπισμα; » Απεκρίθη. «Τὸ ζήτημα θὰ ἔτο δύσκολον πρὸ τῆς ἐφευρέσεως τῶν δικάνων πιστολίων». (Ακολουθεῖ.)

ΑΝΔΡΟΓΥΝΑΙΚΟΜΑΧΙΑ.

ΚΩΜΩΔΙΑ ΕΙΣ ΜΕΡΗ ΤΡΙΑ

·πδ

Π. Δ. ΖΑΝΟΥ.

(Συνέχεια. "Ιδε φυλλ. 17".)

ΣΚΗΝΗ Δ'.

ΣΩΣΙΑΔΗΣ.

[Ἐξέρχεται τῆς οἰκίας του, ἐνδεδυμένος μακρὸν ὑποκίμιον, φέρων σκούφον νυκτικὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ ἀκμένον δεῖν εἰς τὰς χειράς κρατῶν.]

"Αχ!

Φρικτὸν τωόντι, πανδρευμένος ἀνθρωπος σφεν νὰ χάσῃ αἴφνη; νύκτα τὴν γυναικά του. Τρεῖς ώρας ἡδη ὑπὸ τὸ ἐφάπλωμα τῆς κλίνης ἐστρεφόμην ὡς μυλόπετρα πλὴν ὑπνος νὰ μ' ἐπάρῃ δὲν κατάρθωσα· ὁ νοῦς μου ὡς ἀνέμη ἐτριγύριζεν, ἔγω δὲ ἐσκεπτόμην κ' ἔλεγον αὐτά:

·ἡ σύζυγός μου ἀρά γε τι ἔγεινε; ποῦ νὰ ὑπῆγε τάχα; εἶναι ζωτανὴ ἢ μήπως ἐφονεύθη; ἥρπασα λοιπὸν τὸ φῶς κ' ἔξηλθα ἔξω μὲ τὰ νυκτικὰ μήπως τὴν εὑρώ, πλὴν αὐτὴ δὲν φαίνεται. Ποῦ πρέπει νὰ ὑπάγω τώρα; ἀρά γε, ἀν τὴν φωνάξω ἔξ ονόματος γλυκά, θ' ἀκούσῃ; — 'Ελπινίκη! Ελπινίκη μου! — 'Ως πετεινὸς τοῦ κάκου ἐξεφώνησα... .

"Αχ! δὲν μὲ μέλει ἀλλο, μήπως ἐπεσει φούσιμαι μόνη εἰς κανὲν πηγάδιον,

κι' αὔριον εἴπουν πῶς τὴν ἔπινξα ἔγω.

Τί; εἶναι τάχα πρᾶγμα δύσκολον αὐτό;

ὅστις γυναικα ἐνυμφεύθη παλαβῆν τὰς τρέλλας τῆς πληρόνει ἀκριβώτατα.

[Βλέπων πρὸς τὰ βάζας τῆς ὁδού.]

— Φόρεμα βλέπω γυναικεῖον ἀπ' ἐκεῖ...

αὐτὴ θὰ ἔναι· . . τι νὰ κάμω; ἀς κρυβῶ.

[κρύπτεται εἰς τὴν παρακειμένην γωνίαν.]

ΣΚΗΝΗ Ε'.
ΣΩΣΙΑΔΗΣ, ΜΩΜΟΣ.

ΜΩΜΟΣ

[ἐνδεδυμένος τὰ γυναικεῖα καὶ ἀκροποδῆται βάνων.]

Αλ! τέλος πάντων ὡς ἡ μέλισσα ἴδοι ἔρχομαι πάλιν ὅθεν ἀνεγάρησα γελάσας καὶ καγγάρισας καὶ ἔσκαρδισθεὶς, ἀλλὰ καὶ κατορθώσας — δὲν τὸ λέγω δὲ πρὸς καύγημά μου — πράγματα σημαντικὰ καὶ πρωτοτύπου κωμῳδίας ἔξια. Πρὸν φθάση δημος νὰ γελάσῃ καὶ μ' ἐμὲ, δταν ἔξημερώσῃ, δλ' ἡ ἀγορά καὶ μὲ ἀρχίσῃ μὲ τὰ σαπιολέμονα, ἐὰν ἐνδεδυμένον οὕτω μὲ ἴδη, κακὸν δὲν εἶναι, ἔχω ἔναι δυνατόν, νὰ προσπαθήσω εἰς τὸν οἶκον νὰ ἐμβῶ, διὰ νὰ λάβω τὸ ἐνδύματά μου, ναι.

ΣΩΣΙΑΔΗΣ

[ἵξερχόμενος τῆς κρύπτης του καὶ συλημένων αὐτόν.]

"Οχι, κυρία! δὲν μετακομίζονται οἱ ἀνθρωποι τὴν νύκταν ἔλθετ', ἔλθετε, συμμαζευθῆτε πλέον εἰς τὸν οἶκόν σας καὶ τὰ ἐνδύματά σας αὔριον ἔγω σας παραδίδω μόνος.

ΜΩΜΟΣ [προσπαθῶν νὰ διεφύγῃ αὐτόν.]

"Αλλὰ, κύριε... γυναικα ξένην πῶς τολμάτε... ἀφες με!

ΣΩΣΙΑΔΗΣ [μετ' ἀργῆς.]

Πῶς! πάλιν προσωπίδα εἰς τὸ πρόσωπον; ἀρχίσετε την πάραυτα καὶ ἔμβανε! Δὲν ὑπακούεις... . . οσου τὴν ἀφαιρῶ λοιπὸν διὰ τῆς βίας.

[Πιλάσιουν διὰ τῶν χειρῶν.]

ΜΩΜΟΣ.

"Οχι! μὴ μ' ἐγγίζετε! δὲν εἰμ' ἔγω.

ΣΩΣΙΑΔΗΣ.

[ἐποκαλύπτεται αὐτὸν καὶ προτείνεται τὸν φύγον, ὁπισθικοῖς.]

·Ο Μῶμος... μπα!

ΜΩΜΟΣ.

Τὴν ἔπαθα.

ΣΩΣΙΑΔΗΣ.

Σεῖς εἰσθ ἐκείνη ἡ κυρία τὸ λοιπόν,

ητις τὴν νύκτα ταύτην μ' ἐδαμόνισε, καὶ μ' ἔκαμε νὰ στέκω καὶ νὰ σκέπτωμαι ἀν ἐτρελλάθην ἡ ἀν ἔμαι γνωστικός;

ΜΩΜΟΣ.

Δὲν εἰμ' ἔγω κυρία είμαι μασκαρᾶς, δὲν τὸ καταλαμβάνεις;

ΣΩΣΙΑΔΗΣ [μὲ ὑφος παραπονετικόν.]

Τρόπος εἰν' αὐτὸς, τοιουτοτρόπως νὰ φερθῆτε πρὸς ἐμὲ λοιπὸν, κύριε Μῶμε;

ΜΩΜΟΣ.

Τί σᾶς ἔκαμα;

ΣΩΣΙΑΔΗΣ.

Ἐνδυμασίαν ἀπαράλλακτον σχεδὸν καθὼς ἡ σύζυγός μου νὰ φορέσετε, συμβούλι ἀφ' ἐτέρου νὰ μὲ λέγετε νὰ συγκαλέσω καὶ ἔγω νὰ συγκαλῶ, μόνον καὶ μόνον, ἵνα παιξετε μ' ἐμὲ ὡς κανέν παιδίον;

ΜΩΜΟΣ.

Άλλα, κύριε,

ἔγω νομίζω δτι... .

ΣΩΣΙΑΔΗΣ.

Εἰς τὸν οἶκόν μου

πυρκαϊὸν τοιαύτην νὰ ἀνάψετε καὶ τέλος πάντων νὰ μὲ ἀναγκάσετε νὰ φορτωθῶ ἀδίκως τὴν γυναικά μου, μεθ' ἡς τοσαῦτα ἔτη συνεζήσαμεν 'σὰν δύο χρυσᾶ φοράκια τόσον τεργαστὰ μέσ' τὴν γυαλένια φούσκα... .

ΜΩΜΟΣ.

Άλλα, κύριε,

ἔγω νομίζω δτι... .

ΣΩΣΙΑΔΗΣ.

"Αχ! τί μ' ἔκαμες! ἔκεινη νὰ μοῦ λέγῃ τὴν ἀλτίθειαν, ἔγω νὰ μὴ πιστεύωμε... . .

ΜΩΜΟΣ.

Ἄσ επίστευες

λοιπὸν, τί νὰ σου κάμω; . . .

ΣΩΣΙΑΔΗΣ.

Εως οὐ κι' αὐτή

δικαίως ὄργισθεσα ἀνεγάρησεν;